

den nærmest liggende Forstaaelse, forekommer det mig, men jeg har set af Rigsdagstidenden, at en æret Folketingsmand, som var Medlem af det Udvalg, som har behandlet Lovforslaget, nemlig Geheimekonferensraad Deuntzer, har opfattet det anderledes. Han udtaler i Folketings-tidenden for 1905—06, Sp. 2410, nogle Ord, som jeg maaske med den højtærede Formands Tilladelse maa oplæse: „Lad os tænke os et andet. Eksempel, f. Eks. det, at Landstinget — det er jo kun et Eksempel, saa ingen kan blive fornærmet ved, hvad jeg siger — nægtede Finansloven, fordi det ikke vilde have noget at gøre med det vedkommende Ministerium. Det siger som saa: „Nej, det faar ingen Finanslov, vi nægte den.“ Det er altsaa et politisk Kampmiddel; som saadant kan en Finanslovnægtelse jo benyttes. Naar der saa udstedes provisoriske Finanslove, hvad skal man saa sige? Ja, Ministeren maa dog anse det for overvejende sandsynligt, at den sunde Fornuft vil komme til at herske ogsaa i det Ting, der nægtede Finansloven. Følgelig foreligger der ikke nogen Brøde. Saaledes har jeg opfattet Bestemmelsen i § 8, i alt Fald kan den opfattes paa den Maade, og paa det Punkt venter jeg den højtærede Ministers Forklaring. Det forekommer mig rigtignok ikke, at Paragraffen giver nogen videre Skranke mod provisoriske Love, heller ikke mod provisoriske Finanslove.“ Det er altsaa den Forstaaelse, som er gjort gældende i Folketinget, men jeg antager dog ikke, at den stemmer med den ærede Regerings Opfattelse, thi saa vil der jo, saa vidt jeg skønner, ikke være noget som helst vundet ved Folketingets Affattelse af disse Bestemmelser, saa kunde der, som den Taler, jeg citerede, fremhævede, vedblivende udstedes foreløbige Finanslove efter som før. Men Meningen maa vel, efter som Redaktionen er, være en anden, som jeg har fremhævet, saaledes at altsaa f. Eks., naar en Finanslov eller en anden Lov er nægtet og der saa udstedes en tilsvarende Lov bagefter, maatte den vedkommende Minister, som har foretaget dette Skridt, forudsættes at ifalde Straf. Men hvis det nu er Meningen, saa er Spørgsmaalet: Er der saa vundet noget ved, at vi i en Ministeransvarlighedslov opstille en saadan Regel? Dertil vil jeg sige: Nej, det er ikke afgørende, hvad der staar i en Ministeransvarlighedslov, det er jo kun en simpel Lov, og den kan ikke paa nogen Maade komme i Betragtning, hvis den ikke

stemmer med Grundloven. Der bliver i saa Fald ikke Spørgsmaal om, at eventuelt Domstolene skulle kunne anvende den. Det siges jo udtrykkeligt i selve § 1, at Ministrene kunne ikke fri sig, fordi de have handlet i Overensstemmelse med en Lov, naar denne Lov dog er i Strid med Grundloven, hvor meget mindre kunde saa en Ret, være sig en almindelig Ret eller en Rigsret, tage Hensyn til Loven, naar man maatte erkende, at den var i Strid med Grundloven.

Men, siger man saa, der er jo ingen Strid med Grundloven. F. Eks. efter § 8 er der ikke det mindste i Vejen for, at der kan udstedes en foreløbig Lov og den kan faa Gyldighed, og Borgerne skulle lyde den; kun hvis den udstedes under de og de Omstændigheder, paadrage Ministrene sig Ansvar. Deri findes altsaa ikke noget, hvorved man under nogen Omstændighed kommer i Strid med Grundloven. Loven kan udstedes, kun paadrager Ministeren sig Ansvar, hvis han gør det under visse Betingelser. Men dertil vil jeg sige, at det kan ikke nytte, thi det er dog en indirekte Maade at ændre Grundloven paa. Naar man siger, at det kan nok ske, men ikke uden at vedkommende Minister paadrager sig Ansvar, vilde Konsekvensen blive, at saa at sige alle Bestemmelserne i Grundloven kunde gøres illusoriske. Lad os tage et Eksempel. Det staar dog Kongen frit for, om han vil stadfæste en af Rigsdagen vedtagen Lov eller ikke. Men sæt nu, at der kom en Lov, som sagde: Hvis Loven ikke stadfæstes inden næste Rigsdagssamling, saa vil den Minister, som har foranlediget det, ifalde Ansvar, og han skal straffes. Ja, der vilde ikke være noget i Vejen for, at man undlod at stadfæste den, og at den ikke traadte i Kraft, men selvfølgelig vilde ingen Minister under de Omstændigheder være med til at indstille, at den ikke maatte stadfæstes, naar han vidste, at der vilde blive gjort Ansvar gældende imod ham af den Grund. Det var følgelig en indirekte Maade at umuliggøre denne Grundlovsbestemmelse paa. Paa samme Maade med de foreløbige Love. Der staar ikke noget i Grundloven om, at en foreløbig Lov kun maa udstedes, naar der foreligger Forvisning eller overvejende Sandsynlighed for, at den vil blive vedtagen. Den kan udstedes, have Virkning o. s. v., men tror man, at det nogensinde vilde ske, naar det var sagt: Hvis Loven udstedes under de og de Omstændigheder, paadra-